

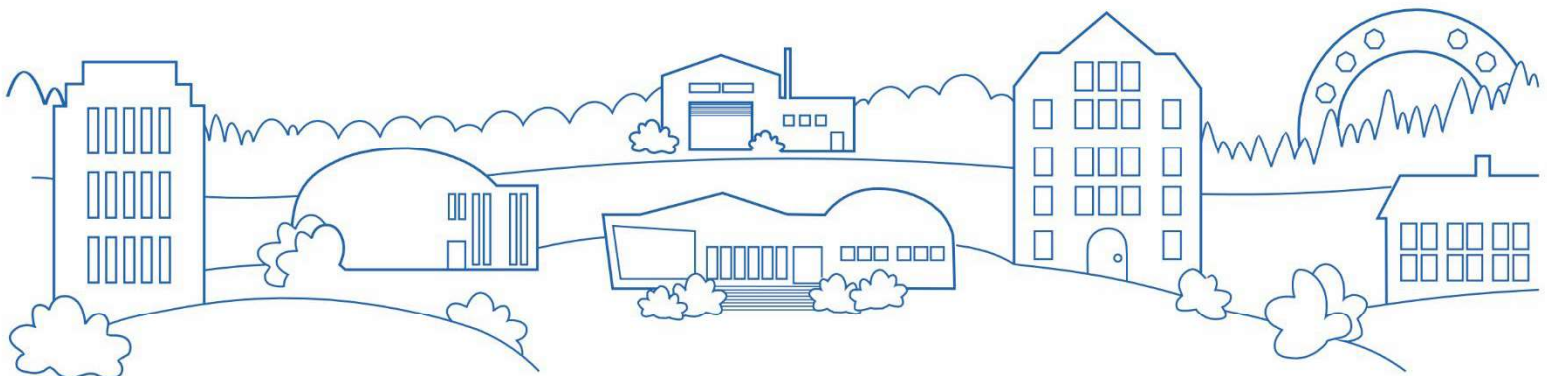

Alavuden kaupunki

Arviointikertomus 2023

Tarkastuslautakunta 3.6.2024

alavus.fi

Sisällys

PUHEENJOHTAJAN PUHEENVUORO	3
1. TARKASTUSLAUTAKUNTA JA SEN TOIMINTA	4 - 9
1.1. <i>Tarkastuslautakunnan tehtävät</i>	4
1.2. <i>Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuonna 2023</i>	4
1.3. <i>Tarkastuslautakunnan toiminta</i>	5
1.4. <i>Tilintarkastus ja tarkastustoimi</i>	8
2. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	9
3. TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	9 - 14
3.1. <i>Tavoitteiden toteutumisen tarkastelu</i>	9
3.2. <i>Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen</i>	11
4. HENKILÖSTÖ	15
5. KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	16
6. TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	17
7. YHTEENVETO	18
8. KOOSTE KESKEISIMMISTÄ HAVAINNOISTA JA KEHITTÄMISSUOSITUKSISTA	19 - 23
8.1. <i>Elinvoimapaalvelut</i>	19
8.2. <i>Sivistyspalvelut</i>	20
8.3. <i>Tekniset palvelut</i>	22
8.4. <i>Ympäristöpalvelut</i>	22
8.5. <i>Muut havainnot kunnan hallinnosta</i>	23
9. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE	23
ALLEKIRJOITUKSET	24

PUHEENJOHTAJAN PUHEENVUORO

Arvoisa lukija,

tervetuloa tarkastelemaan Alavuden kaupungin arviointikertomusta vuodelta 2023.

Ehkä vaikeinta tarkastuslautakunnan työskentelyssä on aikajanan hahmottaminen - arviointikertomus kohdistuu aina menneeseen kokonaiseen vuoteen ja vaikka kertomusta kokoon kirjoittaessa olisi pinnalla mitä tahansa, se täytyy jättää odottamaan vuoroaan. Ja kun vuodet seuraavat toisiaan loppumattoman tuntuksena ketjuna, käy yksittäisten vuosien irrottaminen tarkastelun alle koko ajan vaikeammaksi.

Vuosi 2023 oli jälleen aivan uudenlainen vuosi suomalaisessa kuntakentässä. Hyvinvointialueet aloittivat vuoden 2023 alussa, mikä on mittaluokaltaan historiallisen suuri uudistus, joka muutti ja edelleen tulee muuttamaan kuntien toimintaa aivan perustavalla tavalla. Ensimmäisen vuoden perusteella on vielä vaikea sanoa, mihin uudistus tulee johtamaan, mutta toivon mukaan vanha mantra siitä, että kaikissa muutoksissa piilee myös mahdollisuus johonkin uuteen ja hyvään, pätee edelleen. Alavus on perinteisesti ollut notkea, ketterä ja reaktiivinen toimija ja hyötynyt monessa kohdin tästä. Jarrutteluun ei ole edelleenkään mitään syytä.

Puheenjohtajan silmin vuosi 2023 oli hyvin kuluttava kunnan henkilöstölle aina ruohonjuuritasolta virkamiesjohtoon saakka. Virkamiesjohtoa ja kunnan henkilöstöä tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ominaisuudessa tavatessani olen jo pitkään kysynyt yhden yksinkertaisen kysymyksen: Miten sinä jaksat? En yksilöi vastauksia, mutta niissä näkyy kautta linjan se, että olosuhteet työn tekemiselle ovat aiempaa haasteellisemmat. Kaupungin henkilöstö on kovilla voimakkaiden säästöpainoiden edessä ja lisää kuormittavuutta tuovat myös ristiriitaisena vellovat huhut ja kyliltä kuullut ”varmat tiedot” lomautuksista ja YT-neuvotteluista. Kaikista paineista huolimatta henkilöstön jaksamisesta pitäisi pystyä pitämään huolta. Ilman osaavaa, sitoutunutta ja jaksavaa henkilöstöä emme ole mitään. Lämpimät kiitokseni teille!

Kuluva vuosi 2024 on viimeinen, jonka tämä tarkastuslautakunta arvioi. Yhteistyössä ja keskinäisessä luottamuksessa on luottamushenkilöillä ollut toivomisen varaa, mutta vielä on aikaa muuttaa tahtia niin, että vuoden päästä pystymme puhtaasta sydäimestä toteamaan, että hyvin vain tämäkin valtuusto lopulta istui. Haastankin nyt jokaisen luottamushenkilön palauttamaan mieleensä erään vanhimmista tunnetuista, Lähi-Iän suunnalla kirjatusta ohjeista: Mitä tahdot muiden tekevän sinulle, tee se heille. Pelkästään se jo riittää. Itse kannan vastuuni, otan ensimmäisen vuoron ja sen sijaan, että haukun kaikki, kiitän teitä kuluneesta vuodesta. Syksyllä jatketaan uusin eväin.

Kiitos myös tarkastuslautakunnalle, joka on taas tämänkin kertomuksen jaksanut puristaa kokoon. Erityinen kiitos Annukalle erityisestä panoksestaan tämän työn valmiiksi saamisessa.

Kaunista, levollista kesää kaikille!

Niina Laitio

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2023

1. TARKASTUSLAUTAKUNTA JA SEN TOIMINTA

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tämä arviointikertomus koskee vuotta 2023. Arviointi toteutetaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien sekä viranhaltijoiden toimintaa suunnitelmallisesti seuraten. Tarkastuslautakunta on kuullut keskeisimpiä viranhaltijoita, virkajohtoa ja johtavia luottamushenkilöitä arviointityönsä tueksi. Eri toimialojen edustajilta saimme arvokasta tietoa oman näkemyksemme muodostamiseksi. Tilintarkastajan kanssa toimimme kaupungin talouden seurannassa tiiviissä yhteistyössä.

Kuulemiset ovat lautakunnalle tiedonkeräämisen keskeinen tapa. Arviointikertomukseen on koottu arviointikokousten ja tilinpäätösaineiston pohjalta keskeisimpiä havaintoja arviointivuodelta 2023.

Lisäksi hallintosäännön 76 §:n mukaan tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla. Alavuden kaupungin julkaistut sidonnaisuusilmoitukset ovat luettavissa kaupungin verkkosivuilla osoitteessa <https://www.alavus.fi/fi/kaupunki-ja-hallinto/paatoksenteko/sidonnaisuudet.html>

Sidonnaisuusrekisteriä pidetään ajan tasalla ja ilmoitusvelvollisen on tehtävä sidonnaisuuksien uudet ilmoitukset, muutokset ja täydennykset ilman viivytystä. Tarkastuslautakunta on valvonut kuntalain 84 §:n mukaisista sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja kehottanut loppuvuodesta 2023 ilmoitusvelvollisia päivittämään ilmoituksensa ajan tasalle.

Alavudella sidonnaisuuksista on ilmoitettu hyvin. Sidonnaisuusilmoitus on saatu kaikilta ilmoitusvelvollisilta luottamushenkilöiltä ja viranhaltijoilta. Heitä oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 42 henkilöä. Sidonnaisuusilmoitukset on saatettu valtuustolle tiedoksi 11.12.2023.

1.2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO 2023-2024

Alavuden kaupungissa tarkastuslautakuntaan kuuluu 5 jäsentä:

Varsinainen jäsen

Niina Laitio, puheenjohtaja

Jarmo Linna, varapuheenjohtaja

Henkilökohtainen varajäsen

Katja Pasto

Irmeli Kukkola

Jari Latvala
Antti Mäkelä
Tarja Ylimäki

Risto Lamminmäki
Jukka Ketola
Kaisa Javanainen

Sihteerinä on toiminut viestintäsihteeri Annukka Mäenpää.

1.3. Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta on vuoden 2023 aikana kokoontunut 12 kertaa ja käsitellyt 38 pykälää. Alavuden kaupungin tulosryhmien toimintaa ja taloutta on arvioitu tuttuun tapaan paitsi kuulemalla lautakunnan kokouksissa kaupungin hallinnon ja operatiivisen johdon edustajia, myös perehtymällä saatavilla oleviin materiaaleihin. Vuoden 2023 tarkastuksen painopistealueena oli sivistyslautakunta ja siinä perusopetuksen tehtäväalue. Tilikauden aikana seurattiin myös muiden toimielinten tavoitteiden toteutumista sekä toimielinten pöytäkirjoja ja kaupungin talousprosessia.

Tarkastuslautakunta on pyrkinyt edistämään vuorovaikutusta ja rakentavaa yhteistyötä eri tavoin kutsumalla yhteisen pöydän ääreen eri tahojen edustajia.

Kuluneena vuonna kokoukset toteutettiin lähes täysin läsnäolien ja teimme myös muutamia tutustumiskäyn-
tejä. Kuitenkin kokouksiin on edelleen mahdollista osallistua myös etäyhteydellä ja tämä mahdollisuus on edistänyt kaikkien jäsenten osallistumista ja kuulemisten onnistumista suunnitelmien mukaan. Kuulemisissa ja varsinkin eri toimintayksiköissä vieraillessa tarkastuslautakunta pääsee lähemmäksi käytännön toimintaa ja voi syventyä paremmin myös konserniyhtiöiden toimintaan.

Vuosi 2023 on ollut ensimmäinen vuosi, kun sosiaali- ja terveyspalvelut ovat olleet pois kuntien järjestämis-
vastuulta. Tätä murrosta ja eri toimintojen uudelleen järjestymistä tarkastuslautakunta on pyrkinyt seuraamaan.

Alavuden kaupungin tilinpäätös vuodelta 2023 on pääosin odotetun mukainen, vaikka talouden turbulenssi on jatkunut kuten myös Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama epävarmuus monilla sektoreilla ja rahoitusmarkkinoilla. Tilinpäätöksessä oli nyt nähtävissä sote-uudistuksen aiheuttamat muutokset sekä verotuottoihin että valtionosuuksiin, joihin tässä vaiheessa liittyy vielä siirtymäkauden vaikutuksia. Erityisen merkittävää viime vuoden yleisessä talouskehityksessä oli rakennussektorin voimakas hiipuminen, joka on vaikuttanut myös Alavuden talouteen.

Kokouksia toimintakaudella 2023 on ollut seuraavasti ja kuultavina ovat olleet:

13.1.2023

Alavuden lautakuntien puheenjohtajien ja tarkastuslautakunnan yhteiskeskustelutilaisuus sekä kaupunginjohtaja Liisa Heinämäen kuuleminen.

10.2.2023

Tilintarkastusyhteisön valinnan valmistelu vuosille 2023-2028, tarjouspyynnön laadinta yhteistyössä talousjohtajan Tarja Tohnin kanssa. Lisäksi käynnistettiin arviointikertomuksen 2022 laadinta.

17.3.2023

Tilintarkastusyhteisön valinnan valmistelu vuosille 2023-2028; määräaikaan mennessä saapuneiden tarjousten avaaminen ja läpikäynti. Lisäksi jatkettiin arviointikertomuksen 2022 laadintaa.

14.4.2023

Tilintarkastusyhteisön valinnan valmistelu vuosille 2023-2028; tilintarkastustarjousten vertailu tarjouspyynnön arviointikriteereiden mukaan ja esityksen laatiminen uudesta tilintarkastusyhteisöstä. Lisäksi jatkettiin arviointikertomuksen 2022 laadintaa.

28.4.2023

Vuoden 2022 tilinpäätöksen esittely, talousjohtaja Tarja Tohni. Lisäksi työstettiin edelleen arviointikertomusta 2022.

10.5.2023

Tilintarkastusyhteisön valinnan valmistelu vuosille 2023-2028; tarjousten vertailun laskentataulukoissa huomattun teknisen kirjoitusvirheen korjaaminen. Virheellä ei ollut vaikutuksia esitykseen.

12.5.2023

Arviointikertomuksen 2022 laadintaa.

26.5.2023

Tilintarkastaja Esko Säilä, selvitys tilivuoden tarkastuksesta, loppuraportti ja tilintarkastuskertomus tilivuoden 2022 tilintarkastuksesta. Tilinpäätös 2022. Arviointikertomuksen 2022 allekirjoittaminen ja antaminen.

15.9.2023

Katsaus sivistyspalveluiden ajankohtaisiin asioihin, sivistysjohtaja Pauliina Niemi. Tilintarkastajan arviointisuunnitelma tilivuodelle 2023, tilintarkastaja JHT, HT Ilari Karhu, Oy SK-Reviisorit Ab. Vastaukset arviointikertomuksesta 2022 sekä arviointisuunnitelma syksylle 2023.

10.11.2023

Tutustuminen päiväkotitervanalleen ja katsaus varhaiskasvatuspalveluiden ajankohtaisiin asioihin, varhaiskasvatuksen johtaja Kaisa Haapaniemi. Lisäksi sidonnaisuusilmoitusten 2023 käsittely.

30.11.2023

Tutustuminen uudistuneeseen Kunto-Lutraan ja katsaus liikuntapalveluiden ajankohtaisiin asioihin, liikunta- ja hyvinvointipäällikkö Leena Smolander. Lisäksi merkittiin tiedoksi Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystaloyhtymän tilinpäätös 1.1. - 30.6.2023 ja loppuselvitys sekä tilintarkastajan tilintarkastuskertomus ja raportti loppuselvityksestä, ja saatettiin ne hallitukselle tiedoksi ja valtuustolle käsiteltäväksi.

8.12.2023

Kaupunginjohtaja Liisa Heinämäen kuuleminen sekä katsaus Alavuden kaupungin vuoteen 2023 ja näkemyksiin tulevista, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Toni Juurakko ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Marko Vainionpää.

*Lisäksi vuoden 2023 asioita käsiteltiin vielä lautakuntien puheenjohtajien kuulemisessa **12.01.2024**.*

Tarkastuslautakunta on asettanut keskuudestaan seurantavastuut kaupungin palvelualueista eri jäsenille seuraavasti:

- **Hallinto- ja kehityspalvelut:** Niina Laitio ja Jarmo Linna
- **Elinvoimapalvelut:** Tarja Ylimäki ja Antti Mäkelä
- **Sivistyspalvelut:** Niina Laitio ja Antti Mäkelä
- **Tekniset palvelut:** Jarmo Linna ja Jari Latvala
- **Ympäristöpalvelut:** Tarja Ylimäki ja Jari Latvala

Työnjakonsa mukaisesti lautakunnan jäsenet ovat seuranneet palveluryhmien toimintaa tutustumalla lautakuntien pöytäkirjoihin ja niiden liitteisiin. Tarkastuslautakunnan jäsenillä on ollut mahdollisuus raportoida toimielinten päätöksiin liittyvistä havainnoistaan lautakunnan kokouksissa. Arvioinnin pohjana ovat olleet myös tilintarkastajan kokouksissa antamat selvitykset.

Tarkastuslautakunta arvioi kaupungin tavoitteiden saavuttamista, toiminnan tarkoituksenmukaisuutta sekä talouden tasapainoa. Lautakunta suuntaa katseensa tulevaisuuteen ja tarkastelee toimintaa ja taloutta kokonaisvaltaisesti. Seuraamme kaupungissa käytävää keskustelua tarkasti, ja pyrimme tekemään huomioita, joita nostaa esiin sekä kaupunkilaisten että kaupungin toiminnan kehittämisen näkökulmasta.

Tarkastuslautakunta on jälleen perehtynyt tilinpäätökseen 2023 kuulemalla myös kaupungin talousjohtajaa. Tilinpäätös on huolellisesti laadittu ja tarjoaa kattavasti tietoa eri palvelualueiden taloudesta, tuloksesta ja toiminnasta.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat yhdessä laatineet arviointikertomuksen vuodelta 2023. Tarkastuslautakunnan jäsen on esteellinen arvioimaan toimintaa, jonka päätöksentekoon osallistuu itse. Sivistyslautakunnan jäsen Jarmo Linna ei ole osallistunut sivistyslautakunnan alaisen toiminnan arviointiin.

Marraskuussa 2023 tarkastuslautakunta tutustui liikunta- ja hyvinvointipäällikkö Leena Smolanderin johdolla Kunto-Lutran remontoituihin tiloihin ja vedenpuhdistustekniikkaan.

Tarkastuslautakunta Alavus Fasadin edessä 3.6.2024 vasemmalta oikealle: sihteeri Annukka Mäenpää, jäsen Tarja Ylimäki, puheenjohtaja Niina Laitio, jäsen Antti Mäkelä, jäsen Jari Latvala ja varapuheenjohtaja Jarmo Linna.

1.4. Tilintarkastus ja tarkastustoimi

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kilpailuttaa tilintarkastusyhteisön valinta ja tehdä valtuustolle esitys valittavasta tilintarkastusyhteisöstä. Tilintarkastusyhteisö valitaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Tarkastuslautakunnan suurin yksittäinen ponnistus vuonna 2023 olikin uuden tilintarkastusyhteisön valintaprosessin käynnistäminen ja läpiviemi. Tarjouksia saatiin yhteensä kolme ja tarkastuslautakunnan itse asettamien valintakriteerien ja pisteytyksen pohjalta esitys oli helppoa tehdä. Kaupunginvaltuusto valitsi 15.5.2023 toimikaudeksi 2023-2026 sekä mahdollisiksi optiovuosiksi 2027 ja 2028 Alavuden kaupungin tilintarkastusyhteisöksi Oy SK-Reviisorit Ab:n.

Päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, HT Ilari Karhu ja avustavana tarkastajana JHT, HT Toni Koivusaari.

Oy SK-Reviisorit Ab on tarkastanut myös kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tilinpäätökset 2023. Tytäryhteisöissä vastuullisena tarkastajana on toiminut JHT, HT Petteri Myllymäki lukuun ottamatta A-Pesti Oy:tä, jossa vastuullisena tarkastajana on toiminut JHT, HT Ilari Karhu.

Tilintarkastaja esitteli kokouksessa 15.9.2023 tarkassuunnitelman ja tarkastuksen painopistealueet sekä tarkastuksen laajuuden.

Tilintarkastaja on mahdollisuuksien mukaan osallistunut tarkastuslautakunnan kokouksiin ja raportoinut tarkastuslautakunnalle tilikautta koskevista asioista. Yhteenvetoraportin vuoden 2023 tarkastuksesta tilintarkastaja antoi 25.4.2024.

2. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Kuntalain 121§:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 12.6.2023 merkinnyt tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2022 tiedoksi ja huomioitavaksi päätöksenteon valmistelussa. Tarkastuslautakunta oli esittänyt arviointikertomuksessa vahvennettuja havaintoja, joihin pyydettiin toimialoilta kommentteja ja toimenpiteitä syyskuun loppuun mennessä pidettävään valtuuston kokoukseen, ja sen jälkeen tarkastuslautakunnalle.

Kaupunginhallitus on pyytänyt valtuuston edellyttämät selvitykset arviointikertomuksen johdosta ja saattanut ne 28.8.2023 valtuuston hyväksyttäväksi. Valtuusto on hyväksynyt esitetyt vastineet ja kaupunginhallituksen omat selvitykset vuoden 2022 arviointikertomuksen havaintoihin ja toimenpiteisiin kaupunginvaltuustossa 4.9.2023.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt saamansa selvitykset ja toteaa, että vuoden 2022 arviointikertomuksessa esitetyt asiat on käsitelty organisaatiossa riittävästi.

3. TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

3.1. Tavoitteiden toteutumisen tarkastelu

Vuosi 2023 oli Suomessa ensimmäinen uudenlaisen kuntatalouden vuosi, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi hyvinvointialueille. Toiminnallisesti muutos ei ollut suuri, mutta kuntien toimintaympäristö muuttui ja talouden luvut muuttuivat täysin.

Osa kaupungin ravitsemuspalveluiden henkilöstöstä siirtyi hyvinvointialueen palvelukseen ja Kuusote-kuntayhtymästä siirtyi joitain tehtäviä ja henkilöstöä kaupungille, esimerkiksi terveyskeskuksen kiinteistönhoito. Nuorten työpajatoiminta sekä Etsivä nuorisotyö siirtyivät Alavuden kaupungin vastuulle, ja kaupunki toteuttaa sopimuksen perusteella nämä palvelut myös Kuortaneen, Soinin ja Ähtärin osalta. Myös palvelukyyti-palvelu siirtyi kuntayhtymästä kaupungin vastuulle. Kaupungille on lainsäädännöllä osoitettu myös aiempaa vahvempi vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.

Soterahoitukseen siirryttyä hyvinvointialueelle vuoden alusta lähtien, on lukujen vertaaminen edellisvuoteen hankalaa. Ulkoiset toimintatuotot putosivat edellisvuodesta 8,9 %, kuitenkin muiden toimintatuottojen kasvassa 34,4 %; tämän aikaansai sotekiinteistöistä saadut vuokratuotot. Ulkoiset toimintatulot olivat noin 9,9 miljoonaa euroa ja ulkoiset toimintamenot olivat 39 122 000 euroa ja toimintakatteeksi, joka on toimintatuottojen ja -kulojen erotus eli käyttötalouden nettomeno, muodostui -28 902 000 euroa.

Kaupungin verotuloissa näkyy hyvinvointialueen vaikutus, kun kaikkien kuntien veroprosenttia laskettiin 12,64 prosenttiyksiköllä. Kun Alavuden veroprosentista 21,25 % vähennettiin 12,64 prosenttiyksikköä kaupungin tuloveroprosentiksi saatiin 8,61 %. Erotuksella katetaan hyvinvointialueiden menoja. Lisäksi kuntien yhteisöverotuottoa pienennettiin.

Valtionosuuksissa tapahtui vielä merkittävämpi muutos ja Alavuden saamissa valtionosuuksissa näkyy selkeästi nykyisen järjestelmän kuntia eriarvoiseen asemaan asettava laskentamalli. Alavudella edellisvuoteen verrattuna pudotusta verotuloissa oli noin 45 prosenttia ja valtionosuuksissa noin 73 prosenttia. Verotulot vuonna 2023 olivat 20 893 000 euroa ja valtionosuudet 12 379 000 euroa.

Alavuden vuoden 2023 tilikauden tulos oli noin 925 000 euroa alijäämäinen, mutta kuitenkin noin 1,1 miljoonaa euroa parempi kuin edellisvuonna ja 948 000 euroa talousarviota parempi. Kertynyttä ylijäämää taseessa on tilinpäätöksen jälkeen noin 16 miljoonaa euroa. Vuosikate 4 956 000 euroa oli 2 567 000 euroa (107,5 %) parempi kuin edellisvuonna. Koko konsernin tilikauden tulos muodostui noin 779 000 euroa alijäämäiseksi.

Alavuden kaupungin tuloslaskelman vuosikate vuonna 2023 oli noin 4 miljoonaa 957 tuhatta euroa, joka on noin 2,6 miljoonaa euroa parempi kuin vuonna 2022. Poistojen ja arvonalentumisten ja satunnaisten kulujen, 5 miljoonaa 882 tuhatta euroa, jälkeen tulos muodostui noin 925 000 euroa alijäämäiseksi. Satunnaisiin kuluihin sisältyy Kiinteistö Oy Alavuden Linja-autoaseman alaskirjaus 805 000 euroa ja Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyöntekijöiden purkamisesta aiheutuva tappio 276 000 euroa.

Vuosikatteen tulisi kattaa vähintään poistot, jotta sen voitaisiin katsoa olevan riittävä. Ja tällöin oletuksena on että keskimääräinen investointitaso vastaisi poistoja. Alavuden osalta tulorahoitus toteutui tilivuotena alijäämäisenä.

Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat 1 529 000 euroa edellisvuotta parempana. Syynä tähän on viime vuoden tilinpäätöksessä tehdyn sijoitussalkun kirjanpidollisen arvonalennuskirjauksen (1 623 000 euroa) osittainen palautuskirjaus 1 032 000 euroa.

Kun tilikauden alijäämä, noin 925 000 euroa siirrettiin kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätillille, on kaupungilla kertynyttä ylijäämää vuoden 2023 tilinpäätöksen jälkeen vielä noin 16 miljoonaa euroa.

Tilikauden nettoinvestoinnit olivat noin 9,9 miljoonaa euroa. Suurimmat investointimenot kohdistuivat Kunto-Lutran peruskorjaukseen ja Tervanallen laajennukseen. Investointimenot sisältävät 1,4 miljoonaa euroa Sotekeskuksen ja Palvelukorttelin valmistelu- ja suunnittelukuluja, jotka tuloutuvat vuonna 2024 kaupungille niiden siirtyessä kiinteistöyhtiöiden vastuulle. Lisäksi peruskorjattiin ja päällystettiin teitä sekä jatkettiin vesi- ja viemärijohtojen saneerauksia suunnitelmien mukaisesti eri puolilla kaupunkia.

Rahoituslaskelmasta käy selvästi ilmi, että kaupungin toiminnasta ei saada tuloja riittävästi ja toiminnan ja investointien rahavirta on viime vuosina ollut negatiivinen, joten lainarahalla joudutaan suurilta osin investoinnit tekemään ja se on aiheuttanut lainakannan jatkuvan nousun. Tilanteen hallintaa vaikeuttaa taloudellisen näkymän epävarmuus, edelleen vähentyvä väestöpohja ja alhainen syntyvyys.

Lainakantamme on ollut viime vuosina yli valtakunnan keskitason ja se on jatkanut edelleen nousuaan. Pitkäaikaisten lainojen lisäys oli 12 077 000 euroa ja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 5 258 000 euroa, joten lainamäärä kasvoi 6 818 000 euroa. Lyhytaikaisia lainoja ei tilinpäätöshetkellä ollut. Lainakanta vuoden lopussa

oli 63 262 000 euroa eli 5 785 euroa asukasta kohti. Alavuden kaupunki on velkaantunut yli kuntien keskiarvon; vuoden 2023 tilinpäätöksen mukaan koko maan lainakanta/asukas on 3 323 euroa.

Kaupungin talouden näkymä tulevaan on haasteellinen ja edellyttää sopeutustoimia ja toiminnan tehostamista. Talousarvion suunnitelmavuodet ennakoivat alijäämäisiä ja merkittävän valtionosuusleikkauksen lisäksi kaupungin taloudessa on jo useampia vuosia vallinnut rakenteellinen käyttötalouden alijäämä; vuosikatteella ei ole pystytty kattamaan investointeja ja lainamäärä on kasvanut. Tarkastuslautakunta kantaa huolta siitä, että ilman talouden sopeutustoimia edellisten tilikausien ylijäämät tulisivat syödyksi vuoteen 2029 mennessä.

Kokonaisuutena kaupunki on talouden osalta siirtymävaiheessa, jossa joudutaan ottamaan suunnittelussa, toiminnan ohjauksessa ja päätöksissä huomioon tiettyjen kokonaisuuksien siirtyminen hyvinvointialueen vastuulle ja samalla varautumaan työllisyys- ja elinkeinopalveluiden haltuunottoon vuoden 2025 alusta.

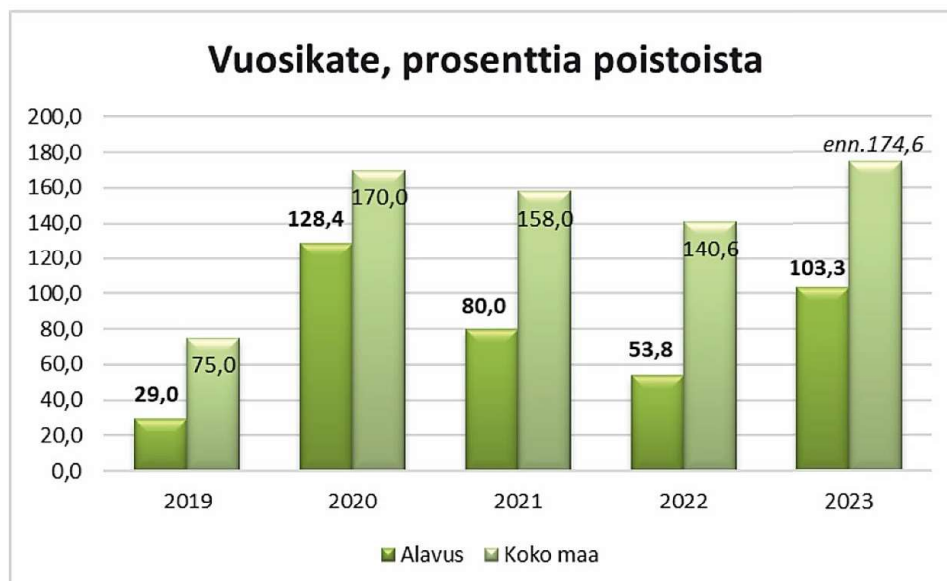
Investointien tasoa on laskettava suunnitelmallisesti ja panostettava lähinnä palveluiden turvaamiseen sekä kaupungin elinvoiman vahvistamiseen; Alavudella tulee edelleen olla hyvä asua ja yrittää.

3.2. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

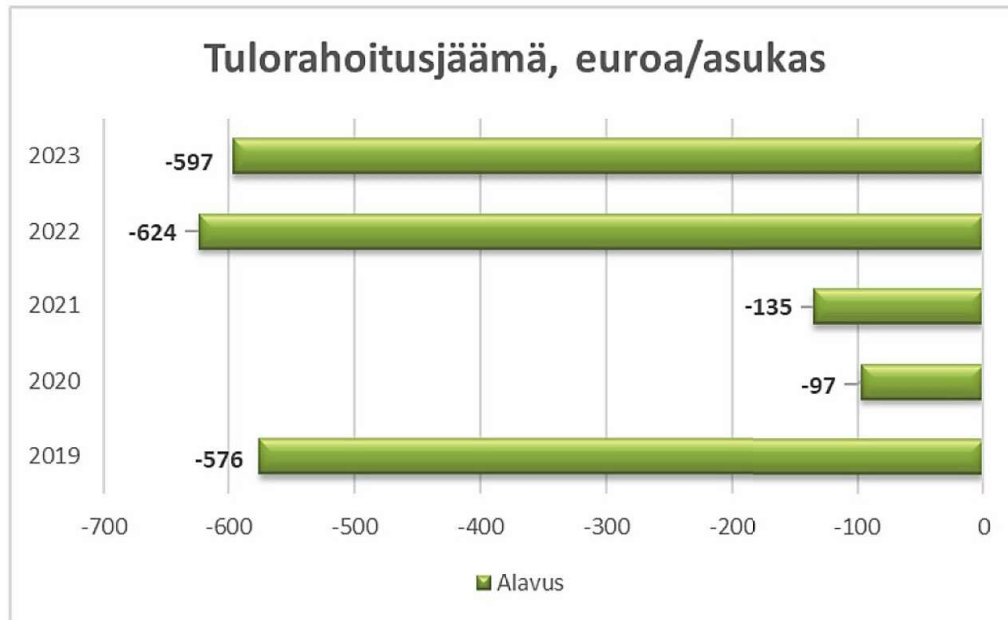
Alavuden kaupungin vuosikate toteutui noin 2,6 miljoonaa euroa (107,5 %) parempana kuin vuonna 2022 ja oli 4,9 miljoonaa euroa.

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Asukasta kohden laskettuna Alavuden vuosikate oli 453 euroa.

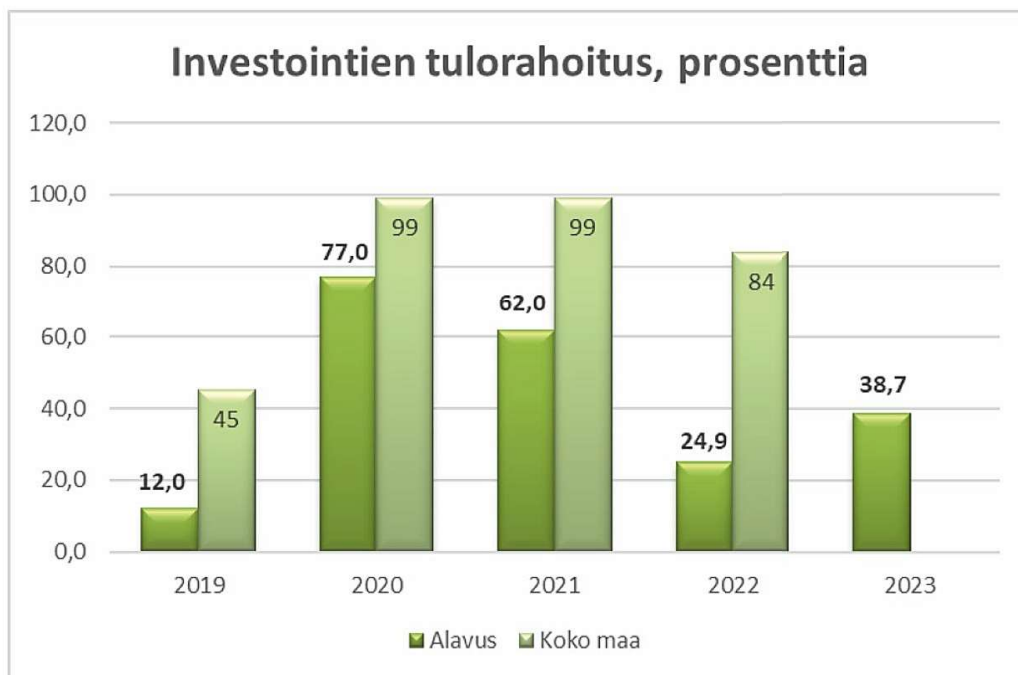
Poistot käyttöomaisuudesta olivat 4,8 miljoonaa euroa, joten vuosikatteen osuus poistoista oli 103,3 %. Tämän vuosikate poistoista -tunnusluvun arvon ollessa 100 % oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Vuonna 2023 tunnusluku koheni hiukan, mutta jää edelleen kuitenkin huomattavasti koko maan viime vuoden keskiarvon (tilinpäätöksen 2023) alapuolelle.

Kaupungin taloudellista tilannetta tulee arvioida myös rahoituksen kannalta. Tulorahoitusjäämä kertoo vuosikatteen ja poistonalaisten investointien omahankintamenon erotuksen. Lähes vastaava tarkastelu voidaan tehdä rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirran avulla. Alavuden kaupungin ao. tunnusluku on ollut viimeisenä viitenä vuotena negatiivinen. Negatiivinen tulorahoitusjäämä tarkoittaa sitä, tulorahoitus ei riitä investointeihin, ja ne rahoitetaan lainalla tai kassavaroja vähentämällä.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa osuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli omaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavaroilla. Alavudella vuoden 2023 tunnusluku oli 38,7. Lainarahalla on siis vuonna 2023 jäänyt rahoitettavaksi 61,3 % investoinneista.

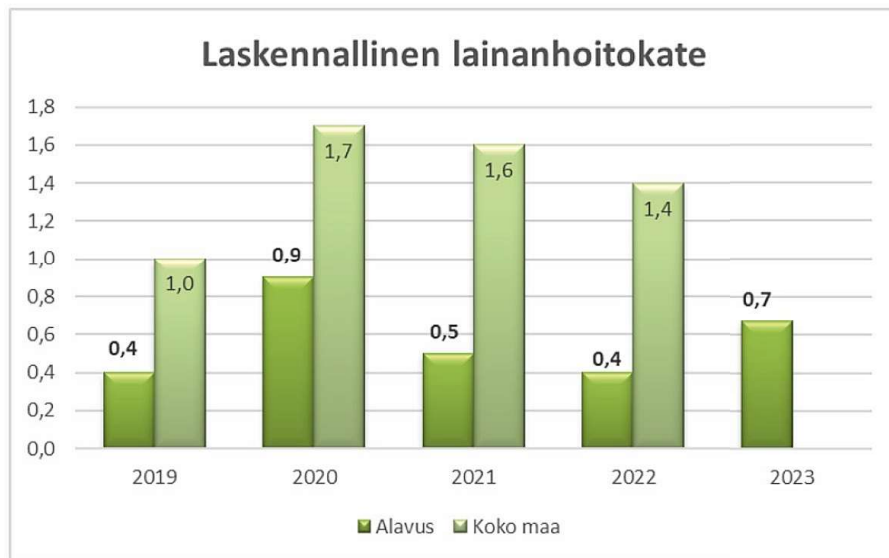

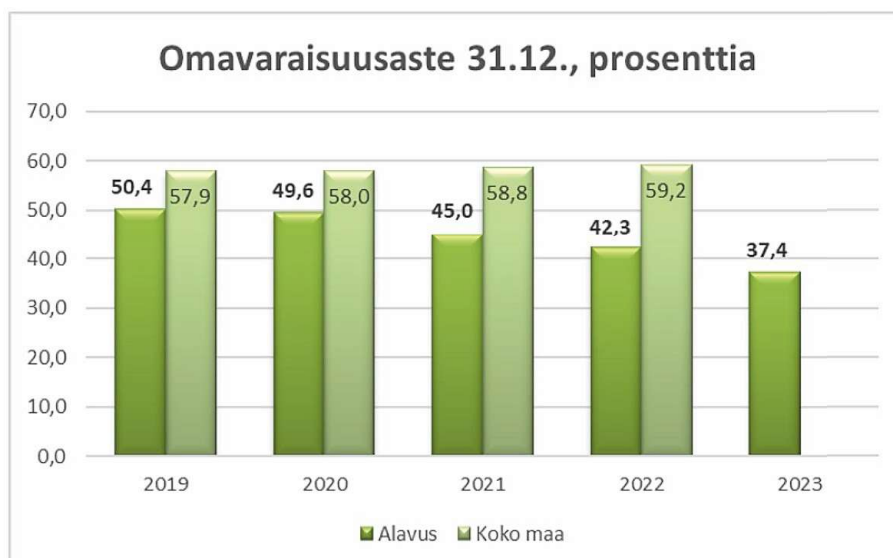
Kaupungin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Alavudella tilanne on hieman parantunut edellisvuodesta ja vuoden 2023 viimeisenä päivänä kassan riittävyys oli 176 päivää (94 vuonna 2022).

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Alavuden kaupungin lainanhoitokate vuonna 2023 oli 0,7.

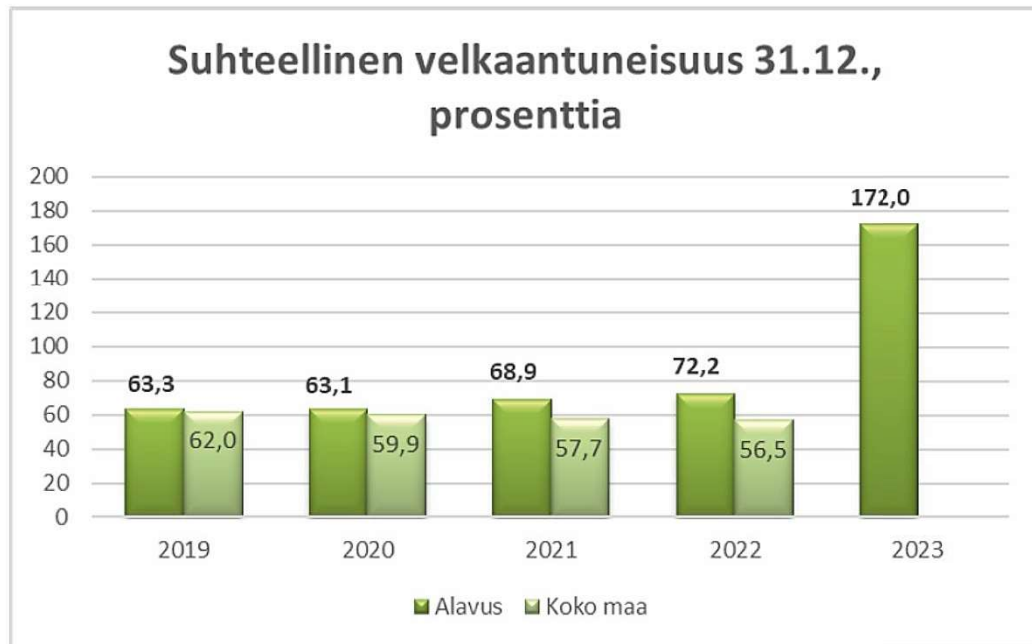
Viiden vuoden tarkastelujaksolla Alavuden kaupungin lainanhoitokate on ollut joka vuosi alle 1 eli heikko. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Lainanhoitokatteen parantaminen vaatii vuosikatteen kasvattamista ja/tai lainan vuosittaisten lyhennysten vähenemistä.

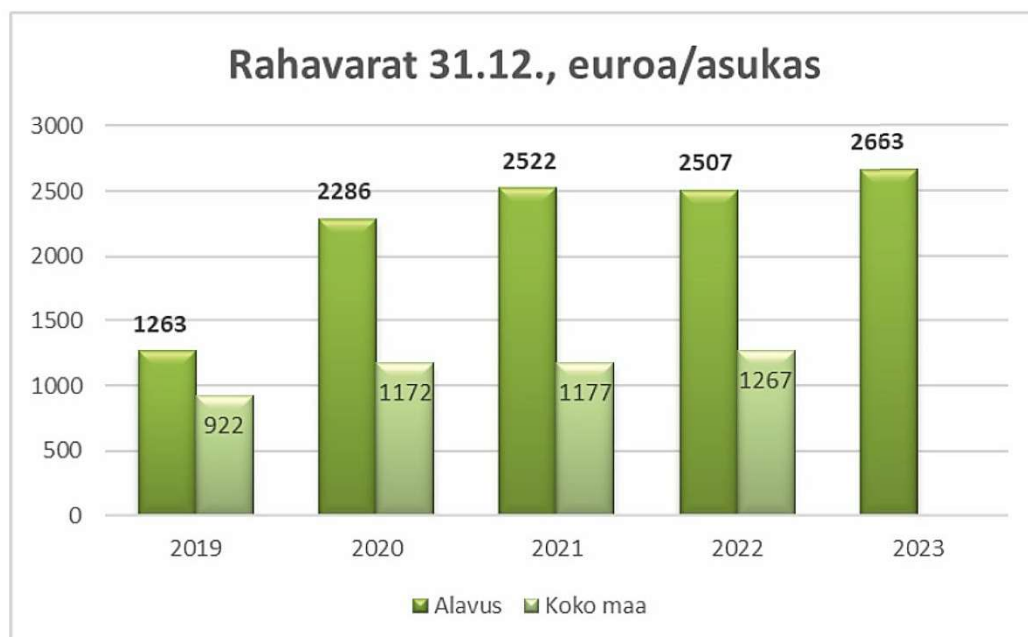
Omavaraisuusaste mittaa kuntien vakavaraisuusastetta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta, 50 %:n tai sitä pienempää omavaraisuusastetta voidaan pitää merkinä merkittävästä velkarasitteesta. Alavuden omavaraisuusaste on viime vuosina ollut laskusuunnassa ja vuonna 2023 oli 37,4 %, (vuonna 2022 kuntien keskiarvo 59,2 %).

Alavuden kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2023 oli 172 % (koko maan tunnusluku 56,5 % vuonna 2022). Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Alavudella tunnusluku on ollut hienoisessa kasvussa viime vuosina ja viime vuoden huomattavaa muutosta selittää käyttötulojen (mukaan lukien verotulot ja valtionosuudet) voimakas lasku.

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Alavudella rahavarat ovat yli koko maan keskitasoa. Sijoitussalkut tarjoavat taloudellista turvaa. Sijoitusten vuosituotto vuonna 2023 oli lähes 10%. Sijoituksia seurataan säännöllisesti, jotta pystytään huomaamaan ja arvioimaan riskejä sekä reagoimaan niihin ajoissa.

4. HENKILÖSTÖ

Kaupungin henkilöstöohjelma tukee kaupunkistrategian toteuttamista ja mahdollista sen toteuttamisen. Ohjelman tavoitteeksi on määritelty, että Alavuden kaupunki on houkutteleva ja vastuullinen työnantaja, jonka osaava ja hyvinvoiva henkilöstö haluaa työskennellä yhteistyössä hallinto- ja organisaatorajat ylittäen kaupungin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Henkilöstöohjelman tavoitteiden ja kehittämistoimenpiteiden toteutumista ja vaikutuksia seurataan ja arvioidaan muun muassa vuosittain laadittavassa henkilöstökertomuksessa. Myös osavuositarkastusten yhteydessä raportoidaan tärkeimmistä henkilöstöasioista. Sairauspoissaoloja seurataan ja annetaan tiedoksi työterveyshuoltoon varhaisen tuen mallin mukaisesti.

Tarkastuslautakunta haluaa nostaa positiivisena ja lupaavana avauksena työhyvinvointiryhmän, joka on hyvä alku eri sektoreiden välisen yhteistyön lisäämiselle, jota käytännössä on ollut esimerkiksi työhyvinvointiryhmän käynnistämä Tulevaisuudentekijät Alavus -kehittäjäyhteisö.

Positiivista on myös se, että kouluttautuminen kiinnostaa henkilöstöä: 25 henkilöä on osallistunut Tuotekehitystyön erikoisammattitutkintoon ja varhaiskasvatus on käynnistänyt yliopistoyhteistyön Jyväskylän yliopiston avoimen yliopiston kanssa. Yleensäkin koulutuspäivien määrä on huomattavasti kasvanut vuoden 2023 aikana.

Vuonna 2023 koulutuskorvaukseen oikeuttavia päiviä oli yhteensä 781 (433 vuonna 2022) ja koulutuksen piirissä oli 567 (209 työntekijää vuonna 2022). Todellinen koulutuspäivien lukumäärä on jopa korkeampi, koska seurannassa on mukana vain koulutuskorvaukseen oikeuttavat päivät.

Säästöpainneiden vuoksi toimintatapoja uudistetaan kaikilla toimialueilla. Tarkastuslautakunta muistuttaa kuitenkin huolehtimaan siitä, ettei henkilöstö joudu venymään kohtuuttomasti ja että heidän jaksamisestaan pidetään huolta. Vuonna 2023 oli nähtävissä varhaisen tuen mallin myönteinen vaikutus sairauspoissaoloihin, jotka vähenivät.

Alavuden kaupungin henkilöstömäärä oli vuoden 2023 lopussa 559 henkilöä, joista vakinaisia oli 401 eli noin 72 %. Määräaikaista henkilöstöä oli yhteensä 156 ja työllistettyjä 2. Henkilöstön määrä väheni edellisvuodesta 33:lla. Henkilöstöstä 133 oli osa-aikatyössä (noin 24 %). Vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt edellisestä vuodesta 14:lla.

Ikäjakaumaltaan kaupungin henkilöstöstä vuonna 2023 yli 60-vuotiaita oli 85 henkilöä. Henkilöstön keski-ikä on pysynyt edellisvuodesta lähes samana ja oli 47 vuotta 5 kuukautta. Vuonna 2022 koko kunta-alan henkilöstön keski-ikä oli 45,5 vuotta. Vuonna 2023 eläkkeelle siirtyi 10 henkilöä ja eläköityneiden keski-ikä oli 64 vuotta 7 kuukautta (mukaan lukien vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeet).

Kaupungin palvelujen tuottamiseen käytettiin 542 henkilötyövuotta vuonna 2023.

Henkilöstökulut olivat vuonna 2023 lähes samaa suuruusluokkaa kuin vuotta aiemmin; yhteensä noin 24 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 ne olivat noin 23,6 miljoonaa euroa

Henkilöstö on kaupungin tärkein voimavara. Henkilöstön hyvinvointi, motivaatio ja laadukas esimiestyö vaikuttavat monella tapaa toiminnan tuottavuuteen ja tuloksiin. Henkilöstön määrän ja osaamisen tulee vastata palvelutarpeita. Mitoitus on sopeutettava myös taloudellisiin raameihin.

Kaupungin tärkein voimavara on sen henkilöstö. Henkilöstön hyvinvointi, motivaatio ja laadukas esimiestyö vaikuttavat merkittävästi toiminnan tuottavuuteen ja tuloksiin

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki edelleen panostaa henkilöstön työhyvinvointiin, motivaatioon ja osaamisen kehittämiseen sekä laadukkaaseen esimiestyöhön. Nämä vaikuttavat merkittävästi toiminnan tuottavuuteen ja tuloksiin.

5. KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kuntalain 114 §:n mukaan kuntien tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Kuntakonsernin taloudelliseen tulokseen vaikuttaa myös tytäryhtiöiden ja osakkuusyhteisöjen tulos. Alavuden kaupungin konsernitilinpäätökseen on yhdistelty yhteensä 11 tytäryhteisöä, neljä kuntayhtymää ja 2 osakkuusyhteisöä.

Konserniyhtiöistä tarkastuslautakunta haluaa huomioida erityisesti Alavuden Alavuden Vuokra-asunnot Oy (AVAS Kodit), joissa uudistava ja kehittävä ote on tuottanut tuloksia. Vuokra-asuntoja on korjattu ja remontoitu ja yhtiön tulos oli hyvä vuonna 2023. Asuntojen vuoden keskimääräinen käyttöaste oli 95,7 % ja asukastytyväisyys on korkealla.

A-Pesti Oy on myös jatkanut kehitysuralla ja lanseerannut vuonna 2023 uusia palveluita kuten tekstiilikierätykseen keskittyvä Textuuri-hanke ja Toiminnan Kukka on siirtynyt suurempiin tiloihin. Innovatiivinen ja ennakoiva kehittäminen antaa edun, kun työllisyyspalvelut siirtyvät vuoden 2025 alussa kunnille ja Kuntayhtymä Kymppille. Yhtiön talous on pysynyt positiivisena ja toiminnalla on merkittävä vaikutus myös kaupungin talouteen esim. työllistämistuen rahoitusvastuun säästöjen kautta.

Kuntakonsernin tuloksen kannalta erittäin valitettavaa on Alavuden Lämpö Oy:n tuloksen raju pudotus.

Tarkastuslautakunta kysyy miten jatkossa varmistetaan, että vastaavia yllätyksiä ei pääsisi tapahtumaan ja mihin toimenpiteisiin ryhdytään tuloksen parantamiseksi?

Konsernin tilikauden tulos muodostui noin 779 000 euroa alijäämäiseksi. Konsernitaseen ylijäämä vuoden lopussa oli edellen runsaat 23 miljoonaa euroa (2 115 euroa/ asukas).

Konsernitaseen lainakanta asukasta kohden osoittaa kunnan ja sen tytäryhteisöjen muodostaman kuntakonsernin korollisen vieraan pääoman määrän vuoden lopussa. Konsernin lainamäärä oli vuoden lopussa 79 303 000 euroa eli 7 252 euroa asukasta kohden (vuonna 2022: 8 105 euroa/ asukas). Lainakanta on nyt hieman alle koko maan vuoden 2022 keskiarvon.

Lainakanta laski edellisvuodesta 10 864 000 euroa johtuen konsernirakenteen muutoksesta ns. pakollisten kuntayhtymien, Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoidopiirin ky:n ja Eskoon sosiaalipalvelujen ky:n poistuessa konsernista soteuudistuksen myötä.

Konsernitasolla suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku on 179,1 % (vuonna 2023: 65,2 %). Omavaraisuusaste hieman nousi edellisvuodesta ja on nyt 36,2 %, mutta tasapainoisen talouden omavaraisuusaste tulisi olla vähintään 50 prosenttia. Kuntakonsernien omavaraisuusasteet ovat yleensä peruskuntien omavaraisuusasteita alhaisempia ja myös koko maan omavaraisuusasteen keskiarvo oli vuonna 2022 alle tavoitearvon.

Vuosikate poistoista -tunnusluku nousi edellisvuodesta ja on nyt 92,6 %.Tunnusluvun arvon tulisi olla sata, jotta konsernin tulorahoitusta voitaisiin pitää riittävänä.

6. TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Tilikauden alijäämä, -925 272,97 euroa oli 239 670 euroa alkuperäistä talousarviota heikompi tulos ja 947 930 euroa lopullista talousarviota parempi tulos. Ero talousarvioon johtui lähinnä budjetoitua paremmin toteutuneista toimintatuotoista.

Vuoden 2023 aikana tehtiin kaksi lisätalousarviota, joilla korjattiin alkuperäisen talousarvion määrärahoja ja tuloarvioita muuttuneita olosuhteita vastaaviksi. Talousarviovuoden aikana seurattiin talouden toteutumista systemaattisesti toimialoilla, johtoryhmässä, lautakunnissa ja kaupunginhallituksessa sekä kvartaaleittain osavuosisikatsausten myötä valtuustossa.

Esitystä talouden tasapainottamiseen ei ole pakko laatia, koska taseessa on aikaisemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää tilikauden alijäämäkirjauksen jälkeen 16,0 miljoonaa euroa. Konsernitaseessa kertynyttä ylijäämää on noin 23 miljoonaa euroa.

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, joka kertoo kuinka paljon käyttötuloista joudutaan käyttämään velkojen maksuun, on noussut 179,1 prosenttiin ja omavaraisuusaste on 36,2 prosenttia.

Seuraavassa on tarkasteltu Alavuden kaupungin taloutta neljän kriisikuntakriteerin valossa.

- Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia: kriteeri ei täyty; tunnusluku Alavudella 92,6 %.
- Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla: kriteeri ei täyty; Alavus 7 359 euroa/asukas, maan keskiarvo 9 367 euroa/asukas.
- Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8: kriteeri ei täyty; tunnusluku Alavudella 0,73 %.
- Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti: kriteeri ei täyty; Alavuden tuloveroprosentti 9,6 %, maan keskiarvo 8,67 %.

Tulevat investoinnit joudutaan rahoittamaan lainarahalla tilanteessa, jossa valtionosuuskertymä on laskeva ja valtiovallan osalta verorahoituksen uudistus on käynnissä. Kaupungin talous näyttää kriisikuntakriteerien tarkastelussa vielä kelvolliselta. Palvelutuotannon ylläpitäminen voi siitä huolimatta vaarantua, sillä kaupungin velkamäärän kasvattaminen aiheuttaa haasteen velan takaisinmaksulle ja talouden kantokyvyille.

Vastuullisella ja aktiivisella talouden hoitamisella sekä kompromisseja tehden pärjäämme. On selvää, että rakenteelliset uudistukset ja toiminnan muutokset ovat tarpeen tulevina vuosina myös ikärakenteen muutoksen vuoksi.

7. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta haluaa nostaa esiin, että kaupunki tuottaa palvelunsa suhteellisen edullisesti ja käyttötalouden osalta budjetissa on pysytty melko hyvin. Ongelmallista tulorahoituksen kannalta Alavudella on verorahoituksen pienuus, mikä johtuu kuntalaisten yleisesti ottaen alhaisesta tulotasosta. Loppuvuoden heikossa kunnallisverokertymässä näkyy myös varmasti työttömyysasteen nousu loppuvuodesta.

Suurimmat poikkeamat talousarvioon ovat muodostuneet Kuussote -kuntayhtymän purkamisen tarkentuneista eristä, eräistä kiinteistöjärjestelyihin liittyvistä alaskirjauksista sekä teiden hoidon ylittyneistä kuluista. Palvelukorttelin suunnitteluun ja valmisteluvastuisiin liittyvät investointitulot siirtyivät tuloutuviksi vuoden 2024 puolella, kuten myös eräät maaomaisuuteen liittyvät tulot. Vuosikate koheni kuitenkin edellisestä vuodesta ja vuoden rahoitustuotot toteutuivat ennakoitua parempana.

Sote-uudistuksen myötä kaupungin tehtävissä korostuvat sivistyksen ja elinvoiman tehtävät. Erilaisilla hankkeilla olemme saaneet hankittua sekä aineellista että aineetonta hyvinvointia. Tarkastuslautakunnan mielestä kannattaa tehdä töitä sen eteen, että hankkeita saadaan jatkossakin hyödynnettyä ja käytettyä kekeästi.

Alavuden kaupungin tulovirrasta merkittävä osa muodostuu verotuloista, joten kaupungin väestönkasvulla ja yritysten toimintaedellytyksillä on suuri merkitys tulevienkin vuosien rahoitus pohjan kannalta.

Alavuden väkiluku vuoden 2023 lopussa oli ennakkotiedon mukaan 10 935 (11 102 vuonna 2022). Väkiluvun lasku oli 167 (95 vuonna 2022) henkilöä eli 1,50 % (0,85 % vuonna 2022). 11 109, joten laskua väkiluvussa oli edellisvuoteen 88 henkilöä. Väkiluvun suunta on laskeva koko Etelä-Pohjanmaalla, asukasmäärä kasvoi ainoastaan Seinäjoella ja Kauhavalla. Alavudelle syntyvyys on pysynyt kohtuullisena, mutta vuonna 2023 ennätyksellisen suuri kuolleisuus vei yli kaksisataa kaupunkilaista.

Työttömyysaste vuoden 2023 lopussa oli Alavudella 10,5 % (vuoden 2022 lopussa 6,6 %), Etelä-Pohjanmaalla 8,6 % (7,5 %) ja koko maassa 11,2 % (9,9 %). Pitkäaikaistyöttömien määrä oli Alavudella 71 (vuoden 2022 lopussa 55) henkilöä, ollen vuoden lopussa 14,9 % (18,0 %) työttömistä työnhakijoista ja Etelä-Pohjanmaalla 19,0 % (18,4 %).

Alavutta kohtasi loppuvuonna 2023 sekä yleisen taloustilanteen että paikallisten muutosten osalta kovia iskuja elinkeinoelämässä. Markkinatilanteen, ja erityisesti korkomarkkinan ja rakennusteollisuuden käänteen on kuitenkin ennakoitu olevan tulossa, mikä näkyisi merkittävästi myös Alavudella.

Alavudella on vahvaa yrittäjähengeä ja paljon osaamista, joten ratkaisuja haasteisiin varmasti syntyy. Yrittäjille on tarjottava monipuolisia palveluita yritystoiminnan eri vaiheissa, ja tehtävä yhteistyötä työllisyyden edistämiseksi. Vahva yhteistyö yritysten kanssa houkuttelee uusia toimijoita ja luo työpaikkoja.

Uuden väistämättömän muutoksen kuntien toimintaan tuo TE-uudistus, joka tarjoaa Alavudellekin yhä suurempaa roolia alueen elinvoiman vahvistamisessa ja työnhakijoiden nopeammassa työllistymisessä. Alavus on mukana kymmenen kunnan muodostamassa työllisyysalueessa (Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Kauhava, Kuortane, Lappajärvi, Lapua, Soini, Vimpeli ja Ähtäri), jonka organisoitumismuotona tulee olemaan tarkoitusta varten perustettu Kuntayhtymä Kymppi, joka aloittaa toimintansa vuoden 2025 alusta. Tavoitteena on tuottaa vuodesta 2025 alkaen palvelut lähellä henkilö- ja yritysasiakkaita, asiakkaiden tarpeet entistä paremmin huomioiden. Samalla yhteys koulutukseen vahvistuu.

Kaupunkiorganisaatioon vaikuttaa paljon asioita, joihin kaupunki ei itse voi vaikuttaa: maailmantilanne, lait säädökset, uudistukset jne. joihin täytyy sopeutua ja hoitaa asiat asukkaiden arjen kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Näitä tärkeitä ratkaisuja tehdään päivittäin jokaisessa työpisteessä. Osa työstä vaatii laajaa suunnittelua ja merkittäviä taloudellisia resursseja, mutta jokapäiväisissä arjen kohtaamisissa ja tehtävissä tapahtuvilla toimilla asukkaiden, asiakkaiden ja yhteistyötahojen kanssa on suuri merkitys veto- ja pitovoiman kehittämisessä.

Hyvin ja taloudellisesti tehdyn työn lisäksi aktiivisen viestinnän merkitys korostuu veto- ja pitovoimatyössä. Jokainen Alavudella toimiva taho voi osaltaan edistää kaupungin veto- ja pitovoimaa; yritykset ja yhteisöt, kaupunkikonsernin työntekijät sekä luottamushenkilöt luovat kuvaa kaupungista. Tarkastuslautakunta rohkaisee monikanavaisen, ajantasaisen viestintään ja yhteistyöhön kaupungin eri sidosryhmien kanssa.

Uuden Rohkeasti kohti uutta -elinvoimaohjelman siivittämänä meillä on mahdollisuus pitkäjänteisen kehittämisen ja suunnitelmallisen taloudenhoidon pohjalta kestäväälle kasvulle.

8. KOOSTE KESKEISIMMISTÄ HAVAINNOISTA JA KEHITTÄMIS- SUOSITUKSISTA

8.1. Elinvoimapalvelut:

Tarkastuslautakunta on jo vuosien ajan kantanut huolta elinvoimalautakunnan pienestä roolista Alavuden kaupungin päätöksenteossa. Vuonna 2023 tehdyssä hallintosäännön päivityksen valmistelussa huoli on huomioitu ja uusi hallintosääntö asettaa lautakunnalle uusia tehtäviä, joista merkittävin kokonaisuus on työllisyysasioiden hoito. Tarkastuslautakunta odottaa mielenkiinnolla sitä, miten tämä uusi järjestely alkaa näkyä elinvoimalautakunnan työskentelyssä.

Työllisyyspalveluiden siirtymisen kunnan vastuulle ennakoidaan olevan Alavudelle sujuva prosessi, koska siitä on työllisyyden kuntakokeilun myötä runsaasti käytännön kokemusta. Tähän ei ole kuitenkaan syytä suhtautua liian luottavaisesti, vaan sekä viranhaltijoiden että luottamushenkilöiden on seurattava tiedotusta ja pysyttävä tiedon harjalla osallistumalla aktiivisesti niissä elimissä, joissa työllisyyspalveluita kehitetään. Työllisyyspalveluiden tulevaisuuteen liittyy vahvasti myös nuorten työpajatoiminta, joka on tärkeää toimintaa ja jolla voidaan vaikuttavasti auttaa siihen, että Alavudella on tulevaisuudessakin työvoimaa, palkansaajia ja ansiotuloveronmaksajia sekä yrittäjiä. Laajemmin ja arvokkaammassa mittakaavassa kyse on myös inhimillisistä hyödyistä kuten osallisuuden ja merkityksellisyyden lisäämisestä.

Talouden kiristyminen näkyy myös elinvoimapalveluissa, joiden 2-3 miljoonan budjettia on kammattu tiheällä kammalla läpi ja haettu pieniäkin säästömahdollisuuksia. Tarkastuslautakunnalle on tuotu viestiä, että koko toiminta-alueella on hyvä henki kantaa kortensa kekoon. Tehtäviä ja niiden järjestämistä sekä työnjakoa on mietitty, konkreettisenä esimerkkinä mainittakoon liikuntareittien ylläpito ja säästöt niiden valaistuksesta.

Kunto-Lutran aukeaminen pitkän peruskorjauksen jälkeen syyskuussa 2023 ja uimahallin avautuminen lokakuun lopussa 2023 oli odotettu ja positiivinen asia. Uusien, nykyaikaisten pukuhuonejärjestelyiden ja liikuntahallin länsiseinustan korkean tilan muuntaminen toimistokäyttöön ovat ehdottomasti hyviä parannuksia. Vaikka harrastajamäärät eivät ole vielä täysimääräisesti palautuneet vaikeiden koronavuosien jäljiltä, Kunto-Lutran kävijämäärät, noin 20 000 käyntiä kuukaudessa kokonaisuudessaan, ovat merkittävät tämän kokoisessa kunnassa ja osoittavat selkeästi sen, miten tarpeellisesta ja toisaalta myös yli kuntarajojen käytettävästä palvelusta on kyse. Huomionarvoista on myös se, että erityisryhmien liikuntakortteja on haettu ja myönnetty enemmän kuin koskaan ennen.

Elinvoimapalveluiden kulttuurin toiminta-alueella uutta on Taidekeskus Harrin tuleminen vuokraustoiminnan piiriin, mitä on hintojen ja käytäntöjen osalta valmisteltu. Tarkastuslautakunnan jäsenten käsitys on, että Taidekeskus Harrissa pidetyissä tilaisuuksissa on ollut hyvin yleisöä. Myös kulttuuri- ja taidepalveluille on siis edelleen kysyntää Alavudella.

Kunnilla on nykyään lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Tehtävä on haastava ja tehtäväkenttä laaja, ja huolena on riittävätkö resurssit, kun yhtäältä taistellaan säästöpainneiden kanssa ja samalla on tulossa eläköitymisiä. Tarkastuslautakunta on huomionnut jo useampana vuonna sen, että Alavudella on valmiiksi panostettu kuntalaisten terveyden ylläpitoon tarjoamalla monipuolisia ja edullisia matalan kynnyksen palveluita ja ennaltaehkäisevä asenne on mennyt hyvin käytäntöön.

Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin tilaa seurataan väestöryhmittäin, toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ja niistä raportoidaan valtuustolle vuosittain. Kerran valtuustokaudessa laaditaan laaja hyvinvointikertomus sekä -suunnitelma. Nämä asiakirjat tulevat olemaan työvälineitä, jotka antavat tärkeitä suuntaviivoja kaupungin strategiatyölle, toiminnan ja talouden suunnittelulle ja päätöksenteolle.

8.2. Sivistyspalvelut:

Sivistyspalvelut on tätä nykyä kaupungin suurin hallinnonala ja näin ollen kantaa harteillaan huomattavaa taloustaakkaa. Samaan aikaan sivistyspalvelut on osannut esimerkillisesti hyödyntää hankkeiden kautta saatavilla olevaa rahoitusta ja terveiset kentältä kertovat, että vaikka hankkeet aina teettävät myös ylimääräistä työtä, on niitä ollut mielekästä pyörittää ja ne ovat olleet sekä toiminnallisesti että taloudellisesti tuottavia. Vaikka rahan kiertämisestä hankkeiden kautta voidaan olla montaa eri mieltä, se on kuitenkin jo pitkään ollut pelin henki eikä sitä kunnissa voida muuttaa. Sivistyspalvelut ansaitsevat kunniamaininnan tästä notkeudestaan toimia asetettujen mahdollisuuksien rajoissa.

Sivistyspalvelut on myös huomattavan työvoimapainotteinen hallinnonala, ja erilaiset henkilöstömitoitukset ja säädökset velvoittavat kuntaa. Esimerkiksi varhaiskasvatuksessa henkilöstömitoitus ei saa hetkeksikään alittua ja sen toteutumista valvotaan pistokokein. On siis selvää, että vakituisen henkilöstön lisäksi tarvitaan runsaasti varahenkilöitä, jotka ovat nopealla aikataululla sijoitettavissa minne hyvänsä. Toivoa sopii, että si-

jaisten saatavuus ei jatkossa heikkene, kun osa-aikaisen työn kannustavuutta heikennetään. Jo nyt sijaisjärjestelyt työllistävät ja kuormittavat varhaiskasvatuksen esihenkilöitä huomattavasti. Kertauksen vuoksi: varhaiskasvatuksessa henkilöstömitoitus ei saa alittua hetkeksikään.

Varhaiskasvatuksen suuri henkilöstön tarve, vaihtuvuus ja uudet järjestelyt ovat tuoneet esiin huolellisen perehdyttämisen tarpeen eikä perehdyttämisessä ole aina täysin onnistuttu.

Tarkastuslautakunta pyytää selvitystä siitä, miten perehdyttämisjärjestelyä aiotaan jatkossa parantaa.

Tarkastuslautakunta teki loppuvuodesta katselmuksen päiväkotitervanalleen, jonka laajennus on ollut tarpeellinen ja pääosin toimiva. Joitakin suunnitteluvirheitä on kuitenkin ilmennyt ja esimerkiksi osa ulkoleikki-alueista on sijoitettu ja kalustettu väärin - esimerkiksi alle 3-vuotiaiden leikkialueen telineet ovat isompia lapsia varten ja pihalta voi päästä poistumaan liian helposti. Myös osa hätäuloskäynneistä on huonosti käytävissä.

Tarkastuslautakunta tiedustelee, miten ja millä aikataululla nämä puutteet Tervanalla korjataan?

Yleensä ottaen lasten ja nuorten haasteet arjessa ovat muuttuneet paljon siitä, mitä ne olivat ennen; tuen tarve on moninaista ja tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria on entistä enemmän. Varhaiskasvattajille ja opettajille tämä teettää entistä enemmän kirjaamista ja erilaisten asiakirjojen laatimista samalla, kun resurssit vähenevät ja ryhmäkoot suurenevat. Säästöpainot ovat ajaneet tuntuviin leikkauksiin tuntikehyksestä ja erityisesti tuesta. Lasten tasa-arvoinen asema ja toisaalta henkilöstön jaksaminen ovat asioita, joita tulee tarkastella jatkossa erityisen tarkalla silmällä.

Tarkastuslautakunta haluaa erikseen nostaa esiin joustavan perusopetuksen ryhmät ja yläkoulun JOPO-luokan kohtalon tulevaisuudessa. Paikka yhdeksännen luokan JOPO-luokassa on erittäin tavoiteltu ja nuoret tekevät kovasti töitä saavuttaakseen paikan, koska luokassa on paikkoja paljon vähemmän kuin on hakijoita. Ryhmässä nuoret onnistuvat tavoittamaan oman potentiaalinsa ehkä ensimmäisen kerran koko peruskoulun aikana. Työelämän ja alavutelaisten yritysten palaute jopoluokkalaisista on ollut äärimmäisen hyvää, suora lainaus: ”Näistä kasvaa juuri niitä tulevaisuuden tekijöitä, joista meillä on pian huutava pula”. Vaikka Jopon tavoitteena on peruskoulun päättötodistuksen ja jatko-opintopaikan varmistaminen sekä koulumotivaation ylläpitäminen, niin pitkällä tähtäimellä toiminta tukee myös työelämään sijoittumisessa sekä syrjäytymisen ehkäisyssä.

Säästöpainoidenkin edessä tulisi uskaltaa pitää sellaisten asioiden puolta, joilla on aidosti vaikuttavuutta - tarkastuslautakunta haluaa tietää miten JOPO-luokka aiotaan jatkossa turvata.

Niin ikään säästöpainoihin liittyen tarkastuslautakunta tahtoo kiinnittää huomiota myös koulunkäynnin ohjaajien tilanteeseen. Koulunkäynnin ohjaajat ovat koulujen monitoimihenkilöitä ja todellisia arjen pelastajia, jotka venyvät erilaisiin tehtäviin ja paikkaavat hyvin monenlaisia tilanteita.

Tarkastuslautakuntaa kiinnostaa millainen tilanne koulunkäynnin ohjaajilla on jatkossa ja palkataanko heitä tulevaisuudessa edelleen?

Hyvinvointialueiden aloittaessa oppilas- ja opiskelijahuolto siirtyi hyvinvointialuiden hoidettavaksi, mikä vei sitä entistä kauemmas itse kouluilta. Odotusajat ovat pitkiä eikä henkilöstöä ole tarpeeksi, jotta koulut, lapset ja nuoret saisivat aina oikea-aikaista tukea. Toivoa sopii, että tilanteeseen on tulossa parannuksia.

Ikäluokkien pienentyessä ja perusopetuksen oppilaiden vähentyessä tullaan väistämättä tilanteeseen, jossa sekä perusopetuksen että lukion opettajien tuntimäärät eivät ole riittäviä siihen, jotta pätevät opettajat saadaan pidettyä. Vaikka asia ei ole akuutti nyt, tarkastuslautakunta toivoo tilanteessa ennakointia ja esimerkiksi opettajien ristiinkouluttamista niin, että päteville opettajille riittää jatkossakin tunteja ja heidät saadaan pidettyä.

Tarkastuslautakuntaa kiinnostaa onko kuntarajat ylittävää yhteistyötä olemassa perusopetuksessa tai onko sitä selvitetty?

Tulevaisuudessa myös etäopetuksen hyödyntäminen ja hyvät etäopetustaidot tulevat olemaan arvossa ja suotavaa olisi, että niidenkin tuomiin mahdollisuuksiin perehdyttäisiin ennakolta niin, että tilanteen tullessa niitä pystyttäisiin hyödyntämään.

Maininnan arvoista on myös se, että vuoden 2023 aikana sivistyslautakunnan työskentely on muuttunut avoimemmaksi ja tiedonkulku viranhaltijoilta lautakunnan jäsenille on parantunut.

8.3. Tekniset palvelut:

Vaikea taloustilanne on teknisten palveluiden toiminta-alueella aiheuttanut sen, että vain pakolliset asiat tehdään ja kaikissa investoinneissa käytetään suurta harkintaa; muun muassa Aseman päiväkodin rakentaminen siirtyy toistaiseksi. Muutenkin säästöpainee tulevat väistämättä näkymään kuntalaisten arjessa, kun muun muassa yksityisteiden hoidosta joudutaan karsimaan.

Teknisten palveluiden osalta tarkastuslautakunnan huomio on kiinnittynyt hankkeiden työn laatuun ja sitä kautta valvontaan: jo aiemmin mainitun Tervanallen puutteiden lisäksi Kunto-Lutran kalliin urakan laatu aiheuttaa kysymyksiä. Allasosaston ongelmat poreiden säädöissä, kuntosalin valaisimiin kondensoitua kosteus sekä liikuntasalin väliverhojen jopa vaaraa aiheuttavat ongelmat eivät ole sellaisia, jotka voi painaa villaisella.

Tarkastuslautakunta pyytää selvitystä miten ongelmien reklamointi on hoidettu ja joko ongelmiin on saatu ratkaisu? Jos ongelmakohtia ei ole korjattu, mistä se johtuu?

Loppuvuodesta 2023 alkanut suuri viemäri- ja kaukolämpöverkoston saneeraus- ja siirtourakka keskustassa on hyvä ja tarpeellinen asia, vaikka se aiheuttaakin katujen sulkemisia ja päivittäisen liikennöinnin haasteita ydinkeskustan alueella. Alavudella on ollut keskustan kaduissa ja kunnallistekniikassa korjausvelkaa jo jonkin aikaa, mutta yksittäisiä korjauksia ei ole kannattanut aloittaa ilman kokonaissuunnitelmaa. Keskuskorttelin kaavan vahvistuminen toukokuussa 2023 ja loppusyksyllä 2023 valmistunut laajemman alueen kaavarunko ovat luoneet pohjan tehdä katu- ja kunnallistekniikan kunnostuksia.

8.4. Ympäristöpalvelut:

Ympäristöpalveluissa hoidetaan paljon lakisääteisiä tehtäviä, joiden myötä myös prosessit ovat monin paikoin hyvin selkeitä ja kaavamaisia. Siitä huolimatta tarkastuslautakunnalle on näyttäytynyt, että ympäristöpalvelut toimivat notkeasti ja hyvällä palveluasenteella, ja johtavan viranhaltijan hyvä kehittämisasenne hei-

jastuu myös toimialan muuhun työskentelyyn. Muun muassa ympäristölautakunnan toiminta yritysten tarpeissa on joustavaa ja sujuvaa eikä kehittäminen jää koskaan jumiin byrokratian rattaisiin sikäli, kun asia on ympäristöpalveluiden tai ympäristölautakunnan käsissä.

8.5. Muut havainnot kunnan hallinnosta

Toisin kuin on vihjailtu, tarkastuslautakunta ei ole perusteellisissa arviointityöskentelyssään havainnut merkittäviä puutteita kaupungin hallinnon hoidossa, päinvastoin: virkavastuulla toimivat viranhaltijat hoitavat tehtäväänsä hallintosäännön mukaisesti ja perustuen valtuuston ja lautakuntien päätöksiin. Tämän tarkastuslautakunnan käsityksen vahvistaa myös tilintarkastajan näkemys, jonka mukaan hallinnon hoidossa Alavudella on huolellisuus ja ammattitaito jopa keskimääräistä paremmalla tasolla: kaikki dokumentaatio, rutiiinit, tarkistusvarmistukset ja muut prosessit ovat kunnossa. Erityisenä nostona mainittakoon talousjohtajan osallistuminen myös kirjanpitosallolla, ei vain suunnittelun ja johdon tasolla. Toiminnallaan hän on tukenut alaisia työssään ja jatkossa voi vain toivoa, että myös tulevan talousjohtajan linja on samankaltainen.

Tarkastuslautakunta tunnistaa, että päätöksenteon kannalta viimeiset vuodet ovat olleet haastavia. Tilanteet ja suhdanteet ovat muuttuneet jatkuvasti ja jos ennakoiminen on normaalissakin ajassa ollut haastavaa, viimeisen parin vuoden ajan se on tuntunut olevan suorastaan mahdotonta. Tällaisessa tilanteessa vaaditaan myös päättäjiltä malttia ja uskoa pitkäjänteiseen päätöksentekoon. Tarkastuslautakunnan yksi tärkeimmistä tehtävistä on seurata strategian toteutumista ja viime kädessä strategian tulisi olla se ohjenuora, joka ohjaa päätöksentekoa pitkäjänteiseen ja johdonmukaiseen suuntaan.

Yksi hyvän hallinnon tärkeimmistä kulmakivistä on se, että enemmistö päättää ja päätöksiä noudatetaan pitkäjänteisesti. Hyvän kunnallishallinnon periaatteet mahdollistavat eriävän mielipiteen jättämisen toimielimen päätökseen ennen päätöksen tekemistä, jolloin päätöksenteko on johdonmukaista ja läpinäkyvää. Tarkastuslautakunta esittääkin toiveen, että jatkossa käytettäisiin eriävää mielipidettä tilanteessa, jossa toimielin ei pääse yksimieliseen päätökseen ja jollakulla toimielimen jäsenellä on aikeita vielä pyrkiä muuttamaan päätöstä.

Tarkastuslautakunta haluaa muistuttaa kaikkia luottamushenkilöitä siitä, että myös luottamushenkilöt toimivat virkavastuulla kuntalain 69 § mukaisesti. Tarkastuslautakunta haluaa lisäksi muistuttaa kaikkia luottamushenkilöitä arvokkaasta käytöksestä. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tähän kuuluvat esimerkiksi keskinäinen kunnioittava puhetapa ja vain julkisen ja oikean tiedon eteenpäin saattaminen.

Se, että nuorisovaltuuston edustajat osallistuvat toimielinten toimintaan, on todella hieno ja tervetullut asia. Päätöksenteon jäntevoittaminen ja sujuvoittaminen palvelee myös nuorten osallistumista päätöksentekoon.

Valtuuston kokousten suora striimaaminen ja kokoustallenteet netissä ovat tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan hyvä asia, jota ehdottomasti tulee jatkaa.

Ilmoituskanava Whistleblowing ei tullut käyttöön aiotusti vuoden 2023 aikana vaan käyttöönotto hieman myöhästyi. Tarkastuslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ilmoituskanavan käyttömahdollisuus ja sen toimintaperiaatteet ovat kattavasti koko henkilöstön tiedossa.

9. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

Tilintarkastaja on suorittanut ja raportoinut tarkastuslautakunnalle tilikauden aikaisen tarkastuksen tarkastussuunnitelman mukaisesti sekä antanut tilintarkastuskertomuksen suorittamastaan tarkastuksesta. Tilintarkastuskertomuksen mukaan kaupungin hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti ja kirjanpito on hoidettu sitä koskevien säännösten mukaisesti. Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä.

Tarkastuslautakunta luovuttaa arviointikertomuksen vuodelta 2023 kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että **valtuusto kiinnittää erityistä huomiota arviointikertomuksessa värillisellä taustalla korostettuihin havaintoihin ja kehitysehdotuksiin**. Tarkastuslautakunta pyytää kaupungin palveluryhmiä kommentoimaan ao. kohtia ja selvittämään niihin kohdistuvia toimenpiteitä syyskuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa, jonka jälkeen kommentit toimitetaan tarkastuslautakunnalle.

Kiitos kaikille tarkastuslautakunnan työssä ja kuulemisissa mukana olleille hyvistä keskusteluista ja vastauksista. Kiitokset myös kaupungin koko henkilöstölle ja luottamushenkilöille tärkeästä työstä!

ALLEKIRJOITUKSET

Alavudella 3. kesäkuuta 2024

Alavuden kaupungin tarkastuslautakunta

Niina Laitio
puheenjohtaja

Jarmo Linna
varapuheenjohtaja

Jari Latvala
jäsen

Antti Mäkelä
jäsen

Tarja Ylimäki
jäsen

